

Ogłoszenie o naborze wniosków o powierzenie grantów

Stowarzyszenie NASZA KRAJNA

informuje o możliwości składania wniosków o powierzenie grantu

w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

Numer konkursu LGD: **10/2019**

ZAKRES TEMATYCZNY PROJEKTU:

Cel ogólny:

Zwiększenie atrakcyjności lokalnego rynku pracy

Cel szczegółowy:

LSR: Rozwój przedsiębiorczości oraz wzrost aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców obszaru

SzOOP Oś 11: Wzrost aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju

Przedsięwzięcie/typ projektu: Aktywizacja zawodowa mieszkańców obszaru/ TYP1 e) aktywizacja społeczno-zawodowa (w tym szkolenia i podnoszące kompetencje i/lub dające nowe umiejętności zawodowe i społeczne

Oś Priorytetowa 11

Działanie:

11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR

Stowarzyszenie NASZA KRAJNA
ogłasza nabór wniosków o powierzenie grantu
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

Oś Priorytetowa 11, Działanie: 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR

Numer konkursu LGD: 10/2019

Do wsparcia w ramach konkursu przewidziano projekty dotyczące:

1. Działania na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w zakresie wdrożenia rozwiązań z obszaru aktywnej integracji o charakterze środowiskowym takich jak:

TYP e) aktywizacja społeczno-zawodowa (w tym szkolenia i podnoszące kompetencje i/lub dające nowe umiejętności zawodowe i społeczne

CEL OGÓLNY LSR: Zwiększenie atrakcyjności lokalnego rynku pracy .

CEL SZCZEGÓŁOWY LSR: Rozwój przedsiębiorczości oraz wzrost aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców obszaru

PRZEDSIĘWZIĘCIE: Aktywizacja zawodowa mieszkańców obszaru

Składane wnioski o projektów powierzenie grantów powinny być skierowane do następujących grup docelowych z obszaru LSR:

- osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
- otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym)

Wniosek o powierzenie grantu może zostać złożony przez uprawnionego wnioskodawcę, tj.:

Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie odrębnych przepisów).

Stowarzyszenie NASZA KRAJNA dokona oceny i wyboru projektów w oparciu o **Kryteria wyboru projektów i Lokalne kryteria wyboru**, stanowiące załącznik nr 4 i 5 do Ogłoszenia o naborze.

Kwota środków przeznaczonych na konkurs wynosi 450 000,00 zł pochodzących z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

Maksymalny poziom dofinansowaniu ze środków EFS wynosi 95% wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu.

Maksymalna wartość dofinansowania projektu grantowego współfinansowanego ze środków EFS wynosi 150 000,00 zł.

Minimalna wartość dofinansowania projektu grantowego współfinansowanego ze środków EFS wynosi 80 000,00 zł.

Wnioski o powierzenie grantu należy składać od **13.01.2020 r. do 17.02.2020 r., godz. 15.00.**

Planowany termin rozstrzygnięcia konkursu: **31.03.2020 r.**

Formularz wniosku o grantowego powierzenie grantu wraz z załącznikami (jeśli dotyczy) należy wypełnić, wydrukować, podpisać i złożyć w terminie naboru.

Miejscem składania wniosków o powierzenie grantu jest biuro LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA ul. Jeziorna 6, 89-400 Sępólno Krajeńskie.

Formularz wniosku o powierzenie grantu i załączniki (wg obowiązujących wzorów wskazanych w Ogłoszeniu o naborze) należy pobrać ze strony www.naszakrajna.org i wypełnić elektronicznie.

Wersję ostateczną kompletnie wypełnionego formularza wniosku o powierzenie grantu należy wydrukować i podpisać (pieczętka podmiotu oraz pieczętka/i imienna/e osoby/osób upoważnionej/yh).

UWAGA: Wymaga się zachowania czytelności wszystkich formularzy składanych w odpowiedzi na Ogłoszenie o naborze wniosków o powierzenie grantów.

Wniosek wraz z załącznikami, w tym z wersją elektroniczną¹ (plik *.pdf) należy złożyć w zamkniętej i opisanej kopercie (wskazanie adresata, nadawcy i numeru naboru).

Wniosek o powierzenie grantu w wersji papierowej i elektronicznej należy złożyć w godzinach pracy biura LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA: poniedziałek - piątek: 08:00 – 15:30 (ostatniego dnia naboru tj. 31.01.2020 r. do godziny 15.00).

Wniosek o projekcie powierzenie grantu może być dostarczony:

- osobiście, przez pełnomocnika lub osobę uprawnioną do reprezentacji,
- drogą pocztową lub kurierem (decyduje data wpływu do siedziby LGD).

Informacji dotyczących konkursu udzielają pracownicy Biura LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA. Z pytaniami można się zgłaszać osobiście w biurze LGD lub telefonicznie pod numerami: 531 089 577, 884 001 997.

Szczegółowe informacje o naborze znajdują się w ogłoszeniu o naborze, które dostępne jest na stronie www.naszakrajna.org oraz w biurze LGD.

I. INFORMACJE O NABORZE

Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA ogłasza nabór wniosków o powierzenie grantów w ramach działania 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR (Numer konkursu: 10/2019).

II. TERMINY

Termin, od którego można składać wnioski – 13.01.2020 r.

Termin, do którego można składać wnioski – 17.02.2020 r.

Termin rozstrzygnięcia konkursu – 31.03.2020 r.

III. MIEJSCE SKŁADANIA WNIOSKÓW

Wnioski o powierzenie grantu należy składać w biurze [Lokalne Grupy Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA](#):

Adres: ul. Jeziorna 6

---

¹ Wersję elektroniczną należy złożyć na nośniku danych, np. CD/DVD, pendrive

IV. SPOSÓB SKŁADANIA WNIOSKÓW O DOFINANSOWANIE

1. Wnioskodawcy składają wniosek o powierzenie grantu bezpośrednio w siedzibie LGD wraz z wymaganymi załącznikami.
2. Złożenia wniosku dokonuje się osobiście, przez pełnomocnika lub osobę uprawnioną do reprezentacji, a także drogą pocztową lub kurierem (decyduje data wpływu do LGD).
3. Wnioski składane są bez przeprowadzania procedury preselekcji.
4. Biuro LGD potwierdza Wnioskodawcom złożenie wniosku o powierzenie grantu na kopii pierwszej i drugiej strony wniosku o powierzenie grantu (na egzemplarzu Wnioskodawcy).
5. Potwierdzenie przyjęcia wniosku ze strony LGD odbywa się poprzez opieczetowanie go na pierwszej lub drugiej stronie. Potwierdzenie powinno zawierać następujące dane:
  - a) data i godzina złożenia wniosku;
  - b) numer wniosku odnotowany w rejestrze LGD;
  - c) liczba załączników złożonych wraz z wnioskiem;
  - d) podpis pracownika LGD;
  - e) pieczęć LGD.
6. Pracownik rejestruje wniosek o powierzenie grantu w „Rejestrze wniosków o dofinansowanie powierzenie grantu” i nadaje mu numer. Znak sprawy powinien się znaleźć na wniosku w polu „Potwierdzenie przyjęcia przez LGD” i powinien zostać odzwierciedlony w rejestrze prowadzonym przez LGD.

V. KTO MOŻE SKŁADAĆ WNIOSKI

Wniosek o powierzenie grantu projektu może zostać złożony przez:

Os 11: Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie odrębnych przepisów).

Okres i termin realizacji projektu:

Realizacja projektu może rozpocząć się dopiero po podpisaniu umowy o powierzenie grantu. Zakłada się, że umowy o powierzenie grantu zostaną podpisane nie później niż do 30.04.2020 r.

Maksymalny okres realizacji projektu nie może być dłuższy niż 12 miesięcy, a data końcowa realizacji projektu nie powinna być dłuższa niż 30.09.2021 r.

Okres ten nie może wykraczać poza daty graniczne określone w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności, tj. pomiędzy 1 stycznia 2014 r. a 30 czerwca 2023 r.

VI. DO KOGO MA BYĆ SKIEROWANY PROJEKT (GRUPA DOCELOWA)

Grupą docelową, w ramach ogłaszanego naboru, są:

1. Oś 11: Projekty muszą być skierowane bezpośrednio do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i jednocześnie:
  - mieszkających w rozumieniu Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny na terenie obszaru LSR.
  - osób dorosłych, a więc osób, które ukończyły 18 rok życia.
  - osób niepracujących na dzień przystąpienia do projektu.

Uczestnicy projektu, osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym muszą pochodzić z terenu objętego LSR (osoby zamieszkujące w rozumieniu Kodeksu Cywilnego), tj. mieszkańcy z obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju Stowarzyszenia NASZA KRAJNA (obszar powiatu sępoleńskiego).

Na etapie realizacji projektu grantobiorca będzie zobowiązany do zweryfikowania miejsca zamieszkania uczestników projektu pod kątem kwalifikowalności.

2. W ramach niniejszego naboru, wszystkie działania, co do zasady należy realizować na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego, tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach, możliwa jest realizacja poza obszarem województwa kujawsko-pomorskiego. Niemniej jednak taka sytuacja wymaga szczegółowego uzasadnienia we wniosku o dofinansowanie projektu.
3. W celu zapewnienia demarkacji pomiędzy Osią Priorytetową 8 a Osią Priorytetową 11 RPO WK-P w zakresie wsparcia osób bezrobotnych, w ramach konkursu wsparcie jest kierowane do osób bezrobotnych, wobec których zastosowanie wyłącznie instrumentów i usług rynku pracy jest niewystarczające i istnieje konieczność zastosowania w pierwszej kolejności usług aktywnej integracji o charakterze społecznym. Uczestnik projektu zostanie zakwalifikowany do określonego rodzaju wsparcia z zakresu Osi Priorytetowej 8 lub Działania 11.1 na podstawie oceny jego potrzeb i predyspozycji dokonanej przez beneficjenta.

Uczestnikami projektu są osoby fizyczne bezpośrednio korzystające z interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego (wsparcie możliwe jest tylko na rzecz wskazanej bezpośrednio w projekcie grupy docelowej). Jako uczestników wykazuje się wyłącznie te osoby, które można zidentyfikować i uzyskać od nich dane niezbędne do określenia wskaźników oraz dla których planowane jest poniesienie określonego wydatku. Bezpośrednie wsparcie uczestnika to wsparcie, na które

zostały przeznaczone określone środki, świadczone na rzecz konkretnej osoby prowadzące do uzyskania korzyści przez uczestnika.

Warunkiem kwalifikowalności uczestnika projektu jest:

- 1) spełnienie przez niego kryteriów kwalifikowalności uprawniających do udziału w projekcie, co jest potwierdzone właściwym dokumentem, tj. zaświadczeniem lub oświadczeniem, w zależności od kryterium uprawniającego daną osobę fizyczną do udziału w projekcie.

W poniższej tabeli wskazany został opis grupy docelowej projektu wraz ze opisem rekomendowanego sposobu weryfikacji przynależności do danej grupy i podgrupy. Przy czym obowiązkiem grantobiorcy jest upewnienie się, że dany uczestnik projektu spełnia kryteria kwalifikowalności do projektu poprzez uzyskanie odpowiedniego zaświadczenia/orzeczenia/opinii/innego dokumentu, który potwierdza przynależność do danej podgrupy lub uzyskanie oświadczenia uczestnika o przynależności do danej podgrupy w sytuacji, gdy uzyskanie zaświadczenia/orzeczenia/opinii/innego dokumentu nie jest możliwe. Za poprawne zakwalifikowanie uczestnika do projektu odpowiada grantobiorca. Zakwalifikowanie do projektu osób, które nie spełniają kryteriów kwalifikowalności może wiązać się z uznaniem całego lub części dofinansowania za niekwalifikowalne i może podlegać obowiązkowi zwrotu przekazanego dofinansowania do LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA

Uwaga! Uwaga! Uczestnicy projektu (osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym) mogą skorzystać ze wsparcia tylko w jednym projekcie dofinansowanych przez LGD w ramach niniejszego naboru oraz naborów 8/2019, 9/2019, 3/2018 i 5/2018. Udział tego samego uczestnika w dwóch projektach stanowić będzie przesłankę o niekwalifikowalności. Decydować będzie w tym przypadku data rozpoczęcia udziału uczestnika w projekcie. Grantobiorcy przy rekrutacji uczestnika będą zobligowani do weryfikacji tego kryterium kwalifikowalności uczestnika.

Definicje osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zgodne z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu

Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020 (wersja obowiązująca od 08.07.2019).

Uwaga! We wniosku o powierzenie grantu należy opisać sposób rekrutacji uczestników do projektu wraz ze wskazaniem kryteriów rekrutacji i dokumentów potwierdzających kwalifikowalność uczestników do projektu, które będzie stosował grantobiorca na etapie wdrażania projektu.

<i>GRUPA GŁÓWNA</i>	<i>PODGRUPY</i>	<i>Sposób weryfikacji przynależności do grupy</i>
<i>Osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</i>	<i>osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej</i>	<i>oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą) lub zaświadczenie z ośrodka pomocy społecznej, przy czym nie ma obowiązku wskazywania, która przesłanka określona ww. ustawie została spełniona;</i>
	<i>osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym</i>	<i>oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą) lub zaświadczenie z właściwej instytucji, przy czym nie ma obowiązku wskazywania, która przesłanka określona w ww. ustawie</i>

		została spełniona;
	osoby przebywające w pieczy zastępczej, w tym również osoby przebywające w pieczy zastępczej na warunkach określonych w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	oświadczenie uczestnika lub jego opiekuna prawnego w przypadku osób niepełnoletnich np. rodzica zastępczego (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą) lub zaświadczenie z właściwej instytucji lub zaświadczenie od kuratora;
	osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w	oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą) lub zaświadczenie od kuratora lub zaświadczenie z zakładu poprawczego lub innej instytucji czy organizacji społecznej zajmującej się pracą z nieletnimi o charakterze wychowawczym,

	<p>sprawach nieletnich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1654, z późn. zm.);</p>	<p>terapeutycznym lub szkoleniowym lub inny dokument potwierdzający zastosowanie środków zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości;</p>
	<p>osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198, z późn. zm.)</p>	<p>oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą) lub zaświadczenie z ośrodka wychowawczego/ młodzieżowego/ socjoterapii;</p>
	<p>osoby z niepełnosprawnością – osoby z niepełnosprawnością w rozumieniu Wytocznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 lub uczniowie/dzieci z</p>	<p>odpowiednie orzeczenie lub inny dokument poświadczający stan zdrowia;</p>

	<p><i>niepełnosprawnościami w rozumieniu Wytocznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020;</i></p>	
	<p><i>członkowie gospodarstw domowych sprawujący opiekę nad osobą z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z nich nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad osobą z niepełnosprawnością;</i></p>	<p><i>np. oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą) lub inny dokument potwierdzający ww. sytuację;</i></p>
	<p><i>osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu;</i></p>	<p><i>oświadczenie uczestnika lub jego opiekuna, jeśli niemożliwe jest uzyskanie oświadczenia uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą) lub zaświadczenie od lekarza lub odpowiednie orzeczenie lub inny dokument poświadczający stan zdrowia;</i></p>
	<p><i>osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu</i></p>	<p><i>oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą) lub zaświadczenie od</i></p>

	Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020	właściwej instytucji lub inny dokument potwierdzający ww. sytuację;
	osoby korzystające z PO PŻ	oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą) lub inny dokument potwierdzający korzystanie z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa
	osoby odbywające kary pozbawienia wolności w formie dozoru elektronicznego	oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą) lub zaświadczenie od właściwej instytucji lub inny dokument potwierdzający ww. sytuację;

- 2) uzyskanie danych o osobie fizycznej, tj.: płeć, status na rynku pracy, wiek, wykształcenie itp., potrzebnych do monitorowania wskaźników kluczowych oraz przeprowadzenia ewaluacji, a także zobowiązanie osoby fizycznej do przekazania informacji na temat sytuacji po opuszczeniu projektu.

Kwalifikowalność uczestnika projektu potwierdzana jest przez grantobiorcę bezpośrednio przed udzieleniem mu pierwszej formy wsparcia w ramach projektu, przy czym jeżeli charakter wsparcia uzasadnia prowadzenie rekrutacji na

wcześniejszym etapie realizacji projektu – kwalifikowalność uczestnika projektu potwierdzana może być na etapie rekrutacji do projektu.

Maksymalna wartość projektu (dotacja i wkład własny) w przeliczeniu na jednego uczestnika (osobę zagrożoną ubóstwem lub wykluczeniem społecznym) który weźmie udział w działaniach społecznych i zawodowych 12.000,00 zł., na uczestnika który weźmie udział tylko w działaniach społecznych 3800,00 zł.

Przykładowo jeśli w projekcie weźmie udział 15 uczestników, którzy są osobami zagrożonymi ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (z czego 7 osób weźmie udział w działach społecznych i zawodowych, a 8 tylko w działaniach społecznych) oraz 7 uczestników z tzw. otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, to maksymalna wartość projektu (dofinansowanie i wkład własny) może wynieść 7 osób x 12.000 zł + 8 osób x 3.800,00 zł. czyli razem 114.400,00 zł.

Uwaga! Niezależnie od wartości projektu w przeliczeniu na jednego uczestnika (osoby zagrożonej ubóstwem lub wykluczeniem społecznym), która nie może przekroczyć na uczestnika, który weźmie udział w działaniach społecznych i zawodowych 12.000,00 zł, na uczestnika który weźmie udział tylko w działaniach społecznych 3800,00 zł., w trakcie oceny wniosku o dofinansowanie badana będzie kwalifikowalność, zasadność i racjonalność poszczególnych wydatków przewidzianych w budżecie projektu.

Łączna minimalna liczba osób, która w ramach naboru wniosków powinna uzyskać wsparcie: 45.

Koszt wsparcia uznaje się za niekwalifikowalny w sytuacji, gdy:

- a. przeprowadzono w sposób niewłaściwy nabór uczestników, w tym zakwalifikowano do projektu osoby, które nie spełniają kryteriów kwalifikowalności lub kwalifikowalność nie została prawidłowo potwierdzona;
- b. dana osoba (zagrożona wykluczeniem społecznym lub ubóstwem) uczestniczyła już w projekcie grantowym dofinansowanym przez Stowarzyszenie NASZA KRAJNA w ramach Projektu Grantowego pt. „Wdrażanie Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność

VII. NA CO MOŻNA OTRZYMAĆ DOFINANSOWANIE

Projekty realizowane w ramach niniejszego naboru mają się przyczynić do osiągnięciom celów założonych w Strategii Rozwoju Lokalnego Stowarzyszenia NASZA KRAJNA.

Przedmiotem naboru wniosków o powierzenie grantów są działania na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, będących mieszkańcami obszaru LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA, które przyczynią się do realizacji następujących celów LSR:

CEL OGÓLNY - Zwiększenie atrakcyjności lokalnego rynku pracy

CEL SZCZEGÓŁOWY - Rozwój przedsiębiorczości oraz wzrost aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców obszaru

PRZEDSIĘWZIĘCIE: Aktywizacja zawodowa mieszkańców obszaru (Typ 1e SZOOP RPO WK-P)

Dofinansowanie w ramach ogłaszanego naboru można uzyskać na:

TYP

1. Działania na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w zakresie wdrożenia rozwiązań z obszaru aktywnej integracji o charakterze środowiskowym takich jak:

- 1e: aktywizacja społeczno-zawodowa (w tym szkolenia podnoszące kompetencje i/lub dające nowe umiejętności zawodowe i społeczne);

Aktywizacja społeczno-zawodowa - zindywidualizowane i kompleksowe działania umożliwiające aktywne włączenie społeczne a także powrót na rynek pracy z obligatoryjnym wykorzystaniem instrumentów aktywizacji społecznej i/lub zawodowej i/lub edukacyjnej.

Działania mogą obejmować następujące instrumenty aktywnej integracji:

Instrumenty aktywizacji zawodowej:

- a) uczestnictwo w zajęciach Centrum Integracji Społecznej,
- b) uczestnictwo w zajęciach Klubu Integracji Społecznej,
- c) praktyka lub staż w spółdzielni socjalnej lub innym podmiocie również w przedsiębiorstwie (rekomendowana współpraca z PUP w tym zakresie),
- d) zajęcia dla osób niepełnosprawnych w warsztatach terapii zajęciowej,
- e) skierowanie i sfinansowanie zajęć w ramach kształcenia ustawicznego, mających na celu uzyskanie zawodu lub przygotowania zawodowego,
- f) skierowanie i sfinansowanie zajęć w ramach podnoszenia kluczowych kompetencji o charakterze zawodowym lub zdobywania nowych kompetencji i umiejętności zawodowych, umożliwiających aktywizację zawodową,
- g) usługi wspierające aktywizację zawodową - sfinansowanie usług trenera pracy, doradcy zawodowego.

Instrumenty aktywizacji edukacyjnej:

a) skierowanie i sfinansowanie zajęć szkolnych, związanych z uzupełnieniem wykształcenia na poziomie podstawowym, gimnazjalnym, ponadgimnazjalnym lub policealnym oraz kosztów z nimi związanych,

b) organizacja i sfinansowanie usług wspierających aktywizację edukacyjną (np. brokera edukacyjnego),

c) sfinansowanie kosztów studiów dla osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze lub inne formy pieczy zastępczej.

Instrumenty aktywizacji społecznej²:

a) organizacja i finansowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych,

b) organizacja i finansowanie poradnictwa specjalistycznego oraz udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach, służące przywróceniu samodzielności życiowej, w tym powrotu na rynek pracy,

c) organizacja i finansowanie poradnictwa i wsparcia indywidualnego oraz grupowego w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych umożliwiających docelowo powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy i aktywizację zawodową,

d) praca socjalna.

Instrumenty aktywizacji społecznej o charakterze zdrowotnym³:

a) skierowanie i sfinansowanie terapii psychologicznej, rodzinnej lub psychospołecznej dla rodzin lub osób,

b) skierowanie i sfinansowanie programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, o którym mowa w przepisach o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,

c) skierowanie i sfinansowanie programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego w przypadku osób uzależnionych od alkoholu, w rozumieniu przepisów o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

d) skierowanie i sfinansowanie programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej dla osób uzależnionych od narkotyków lub innych środków odurzających, w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii.

Ogólne warunki realizacji wsparcia w aktywizacji społeczno-zawodowej:

1. Usługi aktywnej integracji mogą mieć charakter wsparcia indywidualnego (adresowanego do osoby), rodzinnego (adresowanego do rodziny) oraz środowiskowego (adresowanego do określonego środowiska).

---

² W ramach ścieżki reintegracji, obok usług aktywnej integracji, mogą być realizowane usługi społeczne, o ile jest to niezbędne dla zapewnienia indywidualizacji i kompleksowości wsparcia.

³ W ramach ścieżki reintegracji, obok usług aktywnej integracji, mogą być realizowane usługi społeczne o charakterze zdrowotnym, o ile jest to niezbędne dla zapewnienia indywidualizacji i kompleksowości wsparcia.

2. Usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym dla osób, rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym nie mogą stanowić pierwszego elementu wsparcia w ramach ścieżki reintegracji (nie dotyczy projektów realizowanych przez WTZ, ZAZ, CIS, KIS).
3. Praca socjalna jest traktowana jako instrument aktywnej integracji o charakterze społecznym. Projekty obejmujące wyłącznie pracę socjalną nie są wybierane do dofinansowania.
4. Proces wsparcia osób, rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym odbywa się w oparciu o ścieżkę reintegracji, stworzoną indywidualnie dla każdej osoby, rodziny, środowiska zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej, zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb.
5. W ramach ścieżki reintegracji, obok usług aktywnej integracji, mogą być realizowane usługi społeczne, o ile jest to niezbędne dla zapewnienia indywidualizacji i kompleksowości wsparcia dla konkretnej osoby, rodziny czy środowiska i przyczynia się do realizacji celów aktywnej integracji, przy czym wsparcie jest skoncentrowane na osobie i jej potrzebach, a nie na rozwijaniu usług.
6. Usługi reintegracji społecznej i zawodowej realizowane przez CIS i KIS są uznawane za kompleksową usługę aktywnej integracji, obejmującą aktywną integrację społeczną i zawodową.
7. Realizowane przedsięwzięcia nie mogą być skoncentrowane na wsparciu dzieci (osoby poniżej 18. roku życia).
8. Realizowane przedsięwzięcia muszą oferować zindywidualizowane i kompleksowe wsparcie, odpowiadające na potrzeby uczestnika, nieograniczające możliwości dostępu do poszczególnych rodzajów usług aktywnej integracji, w tym w szczególności skierowane na zdobycie doświadczenia i rozwijanie umiejętności u pracodawców i osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą dla uczestników nieposiadających doświadczenia zawodowego lub z nieaktualnymi kwalifikacjami.
9. Realizowane przedsięwzięcia muszą zakładać efektywność społeczną i zatrudnieniową, określoną w załączniku nr 35 i załączniku nr 37.
10. Realizowane przedsięwzięcia muszą zachować trwałość utworzonych w ramach projektu miejsc świadczenia usług/miejsc pracy (w szczególności w ramach CIS/KIS ZAZ i WTZ⁴). Lokalna grupa działania zobowiązuje grantobiorcę w decyzji o dofinansowaniu projektu lub umowie o dofinansowanie projektu do zachowania trwałości utworzonych w ramach projektu podmiotów po zakończeniu realizacji projektu, co najmniej przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu.
11. Podmioty realizujące projekty zobowiązane są do współpracy z OWES w zakresie tworzenia miejsc pracy w PES.

---

⁴ W ramach przedmiotowego konkursu nie mogą być tworzone nowe Zakłady Aktywności Zawodowej ani Warsztaty Terapii Zajęciowej.

12. Podmioty realizujące projekty zobowiązane są do poinformowania właściwego terytorialnie OPS, PCPR lub PUP o projekcie i formach wsparcia oferowanych w ramach projektu.

13. Z uczestnikami projektu realizowanego przez podmiot inny niż OPS podpisywana jest umowa na wzór kontraktu socjalnego.

14. Turnusy rehabilitacyjne, o których mowa w *ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* nie są traktowane jako instrument aktywnej integracji. Kwota przeznaczona na turnus rehabilitacyjny aktywizowanej osoby z niepełnosprawnością może być jednak uznana za wkład własny do projektu.

15. Uczestnik projektu, który przystępując do projektu pozostawał bez zatrudnienia, a w trakcie projektu podjął pracę, ma możliwość kontynuowania udziału w projekcie zgodnie z ustaloną ścieżką reintegracji.

16. Wsparcie dotyczące aktywizacji zawodowej w formach przewidzianych w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020, jest realizowane na zasadach określonych w tych wytycznych, o ile szczegółowe zasady dotyczące realizacji danej formy wsparcia nie wynikają z przepisów krajowych.

17. Beneficjenci zobowiązani są do poinformowania właściwego terytorialnie OWES, OPS, PCPR, PUP o projekcie i formach wsparcia oferowanych w ramach projektu. **Przedmiotowe wymogi zostaną zawarte w zapisach umowy o dofinansowanie projektu.**

18. Z uczestnikami projektu realizowanego przez podmiot inny niż OPS podpisywana jest umowa na wzór kontraktu socjalnego. **Wnioskodawca powinien wskazać powyższą deklarację we wniosku o dofinansowanie projektu.**

19. Uczestnik projektu, który przystępując do projektu, pozostawał bez zatrudnienia, a w trakcie projektu podjął pracę, ma możliwość kontynuowania udziału w projekcie zgodnie z ustaloną ścieżką reintegracji.

20. Wsparcie dotyczące aktywizacji zawodowej w formach przewidzianych w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020, jest realizowane na zasadach określonych w tych wytycznych, o ile szczegółowe zasady dotyczące realizacji danej formy wsparcia nie wynikają z przepisów krajowych.

21. Usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym dla osób, rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym nie mogą stanowić pierwszego elementu wsparcia w ramach ścieżki reintegracji (nie dotyczy projektów realizowanych przez WTZ, ZAZ, CIS, KIS). **Wnioskodawca powinien wskazać powyższą deklarację we wniosku o dofinansowanie projektu.**

22. Praca socjalna jest traktowana jako usługa aktywnej integracji o charakterze społecznym. **Projekty obejmujące wyłącznie pracą socjalną zostaną negatywnie ocenione.**

23. Proces wsparcia osób, rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym odbywa się w oparciu o ścieżkę reintegracji, stworzoną indywidualnie dla każdej osoby, rodziny, środowiska zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej, zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb. **Wnioskodawca powinien wskazać powyższą deklarację we wniosku o dofinansowanie projektu.**

24. Wsparcie zaplanowane w projekcie jest zindywidualizowane i kompleksowe, odpowiada na potrzeby uczestnika i nie ogranicza możliwości dostępu do poszczególnych rodzajów usług aktywnej integracji, w tym w szczególności skierowane na zdobycie doświadczenia i rozwijanie umiejętności u pracodawców i osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą dla uczestników nieposiadających doświadczenia zawodowego lub z nieaktualnymi kwalifikacjami. **Wnioskodawca powinien wskazać powyższą deklarację we wniosku o dofinansowanie projektu.**

25. Usługi reintegracji społecznej i zawodowej realizowane przez CIS i KIS są uznawane za kompleksową usługę aktywnej integracji, obejmującą aktywną integrację społeczną i zawodową.

26. Projekty muszą zakładać efektywność społeczną i zatrudnieniową na określonym poziomie:

- a) w odniesieniu do osób z niepełnosprawnościami minimalny poziom efektywności społecznej wynosi 34%, a minimalny poziom efektywności zatrudnieniowej – 12%;
- b) w odniesieniu do pozostałych osób lub środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym minimalny poziom efektywności społecznej wynosi 34%, a minimalny poziom efektywności zatrudnieniowej – 25%.

Wyłączenie z obowiązku stosowania kryterium efektywności zatrudnieniowej stosuje się do osób, które w ramach projektu lub po zakończeniu jego realizacji podjęły naukę w formach szkolnych.

Wnioskodawca powinien wskazać deklarację dotyczącą powyższego wyłączenia we wniosku o dofinansowanie projektu.

VIII. WSKAŹNIKI REZULTATU I PRODUKTU

Wskaźniki realizacji projektu (wskaźniki rezultatu i produktu):

Wskaźniki powinny w sposób precyzyjny i mierzalny umożliwić weryfikację stopnia realizacji danego celu. Główną funkcją wskaźników jest zmierzenie, na ile cel projektu (w przypadku wskaźników rezultatu) lub przewidziane w nim działania (wskaźniki produktu) zostały zrealizowane, tj. kiedy można uznać, że zidentyfikowany we wniosku o powierzenie grantu problem został rozwiązany lub złagodzony, a projekt zakończył się sukcesem. W trakcie realizacji projektu wskaźniki powinny ponadto umożliwiać mierzenie jego postępu względem celu projektu. Określając wskaźniki i ich wartości docelowe, należy mieć na uwadze ich definicje i sposób pomiaru określone w tabeli poniżej. Punktem wyjścia jest określenie wskaźników rezultatu, a następnie powiązanych z nimi wskaźników produktu.

Wskaźniki rezultatu stosowane w ramach naboru:

Wnioskodawca jest zobowiązany określić, w jaki sposób mierzona będzie realizacja celu projektu poprzez ustalenie wskaźników rezultatu. Wskaźniki rezultatu dotyczą oczekiwanych efektów wsparcia ze środków EFS. Określają efekty zrealizowanych działań w odniesieniu do osób lub podmiotów, np. w postaci zmiany sytuacji na rynku pracy. W celu ograniczenia wpływu czynników zewnętrznych na wartość wskaźnika rezultatu, powinien on być jak najbliżej powiązany z działaniami wdrażanymi w ramach odpowiedniego priorytetu inwestycyjnego. Oznacza to, że wskaźniki rezultatu obrazują efekt wsparcia udzielonego danej osobie/podmiotowi i nie obejmują efektów dotyczących grupy uczestników/podmiotów, która nie otrzymała wsparcia.

Wskaźniki rezultatu

Wskaźniki rezultatu	Definicja wskaźnika	Źródło weryfikacji
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu	Definicja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym jak we wskaźniku: liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie. Wskaźnik obejmuje osoby biernie zawodowo w momencie rozpoczęcia udziału w projekcie, które otrzymały wsparcie z EFS i które poszukują pracy po opuszczeniu projektu. Wskaźnik nie obejmuje osób, które pracowały (w rozumieniu wskaźnika: liczba osób	Źródło pomiaru: potwierdzenie zarejestrowania osoby jako bezrobotnej lub poszukującej pracy w publicznych służbach zatrudnienia lub inny dokument potwierdzający spełnienie przesłanki osoby poszukującej pracy. Sposób pomiaru: do 4

	<p>pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie, zgodnie z definicją w Wytycznych w zakresie monitorowania) lub były bezrobotne (w rozumieniu wskaźnika: liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie, zgodnie z definicją w Wytycznych w zakresie monitorowania) w chwili przystąpienia do projektu.</p> <p>Osoby poszukujące pracy są rozumiane, jako osoby pozostające bez pracy, gotowe do podjęcia pracy i aktywnie poszukujące zatrudnienia. Osoby nowo zarejestrowane w publicznych służbach zatrudnienia, jako poszukujące pracy należy wliczać do wskaźnika, nawet, jeśli nie mogą one od razu podjąć zatrudnienia. Osoby poszukujące pracy są rozumiane jak we wskaźniku wspólnym: liczba osób biernych zawodowo, poszukujących pracy po opuszczeniu programu zgodnie z definicją w Wytycznych w zakresie monitorowania. Do wskaźnika nie są wliczane osoby, które nie ukończyły 18 r. życia w chwili wejścia do projektu.</p>	<p>tygodni następujących po zakończeniu udziału uczestnika w projekcie objętym grantem.</p>
<p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)</p>	<p>Definicja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym jak we wskaźniku: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie. Wskaźnik należy rozumieć, jako zmianę statusu na rynku pracy po opuszczeniu programu, w stosunku do sytuacji w momencie przystąpienia do interwencji EFS (uczestnik bezrobotny lub bierny zawodowo w chwili wejścia do programu EFS). Wskaźnik mierzony do czterech tygodni od zakończenia przez uczestnika udziału w projekcie. Tym samym, we wskaźniku należy uwzględnić wszystkie osoby, które w okresie do czterech tygodni po zakończeniu udziału w projekcie podjęły zatrudnienie. Definicja opracowana na podstawie definicji wykorzystywanych przez: Eurostat, baza danych Polityki Rynku Pracy, badanie aktywności ekonomicznej ludności. Osoby bezrobotne lub bierne zawodowo, które po uzyskaniu wsparcia EFS podjęły zatrudnienie (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) bezpośrednio po opuszczeniu projektu.</p>	<p>Źródło pomiaru: kopie umowy o pracę; umowy cywilno-prawnej; dokumenty potwierdzające fakt prowadzenia działalności gospodarczej po zakończeniu udziału w projekcie (np. dowód opłacenia składek lub zaświadczenia z ZUS, US) Sposób pomiaru: do 4 tygodni następujących po zakończeniu udziału uczestnika w projekcie</p>

	<p>Osoby bezrobotne definiowane są jako: osoby pozostające bez pracy, gotowe do podjęcia pracy i aktywnie poszukujące zatrudnienia. Definicja uwzględnia osoby zarejestrowane jako bezrobotne zgodnie z krajowymi definicjami, nawet jeżeli nie spełniają one wszystkich trzech kryteriów. Definicja uwzględnia osoba zarówno osoby bezrobotne w rozumieniu badania aktywności ekonomicznej ludności, jak i osoby zarejestrowane jako bezrobotne. Studenci studiów stacjonarnych uznawani są za osoby bierne zawodowo, nawet jeśli spełniają kryteria dla bezrobotnych, zgodnie z ww. definicją. Osoby kwalifikujące się do urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego, które są bezrobotne w rozumieniu niniejszej definicji (nie pobierają świadczeń z tytułu urlopu), należy wykazywać jako osoby bezrobotne. Status na rynku pracy określany jest w dniu rozpoczęcia uczestnictwa w projekcie.</p> <p>Osobę w wieku emerytalnym (w tym osobę, która osiągnęła wiek emerytalny, ale nie pobiera świadczeń emerytalnych) oraz osobę pobierającą emeryturę lub rentę, która spełnia warunki definicji wskaźnika dot. osób bezrobotnych objętych wsparciem (tj. pozostaje bez pracy, jest gotowa do podjęcia pracy i aktywnie poszukuje zatrudnienia) należy traktować jako bezrobotną. Definicja opracowana na podstawie: Eurostat, baza danych Polityki Rynku Pracy.</p> <p>Osoby bierne zawodowo definiowane jako: osoby, które w danej chwili nie tworzą zasobów siły roboczej (tzn. nie pracują i nie są bezrobotne). Definicja osób pracujących jak we wskaźniku: Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie. Definicja osoby bezrobotnej tak jak we wskaźniku: Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem. Studenci studiów stacjonarnych uznawani są za osoby bierne zawodowo. Osoby będące na urlopie wychowawczym (rozumianym jako nieobecność w pracy, spowodowana opieką nad dzieckiem w okresie, który nie mieści się w ramach urlopu macierzyńskiego lub urlopu rodzicielskiego), uznawane są za bierne zawodowo, chyba że są</p>	
--	---	--

	<p>zarejestrowane już jako bezrobotne (wówczas status bezrobotnego ma pierwszeństwo). Osoby prowadzące działalność na własny rachunek (w tym bezpłatnie pomagający osobie prowadzącej działalność członek rodziny) nie są uznawane za bierne zawodowo.</p> <p>Status na rynku pracy jest określany w dniu rozpoczęcia uczestnictwa w projekcie.</p> <p>Dzieci i młodzież do 18 r. ż. są co do zasady uznawane za osoby bierne zawodowo, o ile nie spełniają przesłanek, na podstawie których można je zaliczyć do osób bezrobotnych lub pracujących (tj. poszukują pracy lub podjęły pracę). Studenci studiów stacjonarnych, którzy są zatrudnieni (również na część etatu) powinni być wykazywani jako osoby pracujące. Osobę w wieku emerytalnym (w tym osobę, która osiągnęła wiek emerytalny, ale nie pobiera świadczeń emerytalnych) oraz osobę pobierającą emeryturę lub rentę, która spełnia warunki definicji wskaźnika dot. osób bezrobotnych objętych wsparciem (tj. pozostaje bez pracy, jest gotowa do podjęcia pracy i aktywnie poszukuje zatrudnienia) należy traktować jako bezrobotną. Doktorantów można uwzględniać we wskaźniku dot. biernych zawodowo, pod warunkiem, że nie są oni zatrudnieni na uczelni, w innej instytucji lub przedsiębiorstwie. W przypadku, gdy doktorant wykonuje obowiązki służbowe, za które otrzymuje wynagrodzenie należy traktować go jako osobę pracującą. Definicja opracowana na podstawie: Eurostat, baza danych Polityki Rynku Pracy. Pracujący to osoby w wieku 15 lat i więcej, które wykonują pracę, za którą otrzymują wynagrodzenie, z której czerpią zyski lub korzyści rodzinne lub osoby posiadające zatrudnienie lub własną działalność, które jednak chwilowo nie pracują ze względu na np. chorobę, urlop, spór pracowniczy czy kształcenie się lub szkolenie. Osoby prowadzące działalność na własny rachunek – prowadzące działalność gospodarczą, gospodarstwo rolne lub praktykę zawodową – są również uznawane za pracujących, o ile spełniony jest jeden z poniższych warunków:</p> <p>1) Osoba pracuje w swojej działalności,</p>	
--	--	--

	<p>praktyce zawodowej lub gospodarstwie rolnym w celu uzyskania dochodu, nawet jeżeli przedsiębiorstwo nie osiąga zysków.</p> <p>2) Osoba poświęca czas na prowadzenie działalności gospodarczej, praktyki zawodowej czy gospodarstwa rolnego, nawet jeżeli nie zrealizowano żadnej sprzedaży lub usług i nic nie wyprodukowano (na przykład: rolnik wykonujący prace w celu utrzymania swojego gospodarstwa; architekt spędzający czas w oczekiwaniu na klientów w swoim biurze; rybak naprawiający łódkę czy siatki rybackie, aby móc dalej pracować; osoby uczestniczące w konwencjach lub seminariach).</p> <p>3) Osoba jest w trakcie zakładania działalności gospodarczej, gospodarstwa rolnego lub praktyki zawodowej; zalicza się do tego zakup lub instalację sprzętu, zamawianie towarów w ramach przygotowań do uruchomienia działalności. Bezpłatnie pomagający członek rodziny uznawany jest za osobę pracującą, jeżeli wykonywaną przez siebie pracą wnosi bezpośredni wkład w działalność gospodarczą, gospodarstwo rolne lub praktykę zawodową będącą w posiadaniu lub prowadzoną przez spokrewnionego członka tego samego gospodarstwa domowego. Powyższe warunki są identyczne z definicją badania aktywności ekonomicznej ludności.</p> <p>Bezpłatnie pomagający osobie prowadzącej działalność członek rodziny uznawany jest za „osobę prowadzącą działalność na własny rachunek”.</p> <p>Żołnierze poborowi, którzy wykonują określoną pracę, za którą otrzymują wynagrodzenie lub innego rodzaju zysk nie są uznawani za "osoby pracujące" .</p> <p>Osoby przebywające na urlopie macierzyńskim/rodzicielskim (rozumianym jako świadczenie pracownicze, który zapewnia płatny lub bezpłatny czas wolny od pracy do momentu porodu i obejmuje późniejszą krótkoterminową opiekę nad dzieckiem) są uznawane za „osoby pracujące”.</p> <p>Osoby przebywające na urlopie wychowawczym (rozumianym jako nieobecność w pracy, spowodowaną opieką nad dzieckiem w okresie, który nie mieści się w ramach urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego) są uznawane za „osoby bierne</p>	
--	--	--

	<p>zawodowo”, chyba że są zarejestrowane już jako „osoby bezrobotne” (wówczas status bezrobotnego ma pierwszeństwo). „Zatrudnienie subsydiowane” jest uznawane za "zatrudnienie". Należy je rozumieć jako zachętę do zatrudnienia zgodnie z definicjami Polityki Rynku Pracy: Zachęty do zatrudnienia obejmują środki, które ułatwiają rekrutację osób bezrobotnych i innych grup docelowych lub pomagają zapewnić ciągłość zatrudnienia osób narażonych na przymusowe zwolnienie z pracy. Zachęty do zatrudnienia odnoszą się do subsydiowania miejsc pracy na otwartym rynku prac, które mogą istnieć lub zostać stworzone bez dotacji publicznych i które, jak należy mieć nadzieję, utrzymają się po okresie subsydiowania. Miejsca pracy, które mogą być subsydiowane, dotyczą zwykle sektora prywatnego, ale do uzyskania wsparcia kwalifikują się również miejsca pracy z sektora publicznego i instytucji niekomercyjnych, przy czym rozróżnienie nie jest wymagane. Środki publiczne w postaci zachęt w zakresie zatrudnienia mają swój udział w kosztach zatrudnienia, przy czym większość tych kosztów nadal ponosi pracodawca. Nie wyklucza to jednak przypadków, kiedy wszystkie koszty pracy pokrywane są przez określony czas ze środków publicznych. Definicja opracowana na podstawie: Eurostat, badanie aktywności ekonomicznej ludności. Status na rynku pracy jest określany w dniu rozpoczęcia uczestnictwa w projekcie. Studenci studiów stacjonarnych, którzy są zatrudnieni (również na część etatu) powinni być wykazywani jako osoby pracujące. Osoby przebywające na urlopie rodzicielskim lub wychowawczym w przypadku, gdy jednocześnie pracują w niepełnym wymiarze czasu, uznawane są za osoby pracujące. Tym samym wskaźnik dotyczy wyłącznie tych osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które w momencie rozpoczęcia udziału we wsparciu były bezrobotne lub bierne zawodowo. Do wskaźnika nie są wliczane osoby, które nie ukończyły 18 r. życia w chwili wejścia do projektu</p>	
<p>Liczba zagrożonych ubóstwem osób lub</p>	<p>1. Oznacza liczbę uczestników projektu, którzy po zakończeniu udziału w projekcie: a) dokonali postępu w procesie aktywizacji</p>	<p>Źródło pomiaru: dokumenty potwierdzające postęp w</p>

<p>wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna</p>	<p>społecznej i zmniejszenia dystansu do zatrudnienia, przy czym postęp powinien być rozumiany w szczególności jako:</p> <p>I. rozpoczęcie nauki, II. wzmocnienie motywacji do pracy po projekcie, III. zwiększenie pewności siebie i własnych umiejętności, IV. poprawa umiejętności rozwiązywania pojawiających się problemów, V. podjęcie wolontariatu, VI. poprawa stanu zdrowia, VII. ograniczenie nałogów, VIII. doświadczenie widocznej poprawy w funkcjonowaniu (w przypadku osób z niepełnosprawnościami),</p>	<p>procesie aktywizacji społecznej np.: opinia psychologa, pedagoga, terapeuty, pracownika socjalnego o samodzielności odnosząca się do działań, zaświadczenia z różnych instytucji /zaświadczenie o podjęciu nauki; zaświadczenie o podjęciu/ukończeniu terapii uzależnienia/, zaświadczenie o rozpoczęciu udziału w zajęciach w ramach CIS, KIS/ zaświadczenie o podjęciu wolontariatu. Sposób pomiaru: do 4 tygodni następujących po zakończeniu udziału uczestnika w projekcie.</p>
<p>Efektywność społeczna</p>	<p>Definicja oraz szczegółowe warunki dotyczące metodologii pomiaru i sposobu weryfikacji spełnienia warunku dot. efektywności społecznej i zatrudnieniowej zawierają załączniki do Zasad udzielania wsparcia: załącznik - Sposób i metodologia mierzenia kryterium efektywności społecznej i zatrudnieniowej w projektach realizowanych w ramach Osi Priorytetowej IX Solidarne społeczeństwo oraz załącznik– Pomiar efektywności społecznej i zatrudnieniowej w celu tematycznym 9.</p> <p>Efektywność społeczna jest mierzona wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które skorzystały z usług aktywnej integracji o charakterze społecznym lub edukacyjnym, lub zdrowotnym, a efektywność zatrudnieniowa wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które skorzystały z usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym.</p> <p>Efektywność społeczna jest mierzona:</p> <p>a) wśród uczestników projektu względem ich sytuacji w momencie rozpoczęcia udziału w projekcie, rozumianego zgodnie z definicją wskazaną w Wytycznych w zakresie</p>	<p>dokumenty potwierdzające postęp w procesie aktywizacji społecznej np.: opinia psychologa, pedagoga, terapeuty, pracownika socjalnego o samodzielności odnosząca się do działań, zaświadczenia z różnych instytucji /zaświadczenie o podjęciu nauki; zaświadczenie o podjęciu/ukończeniu terapii uzależnienia/, zaświadczenie o rozpoczęciu udziału w zajęciach w ramach CIS, KIS/ zaświadczenie o podjęciu wolontariatu. Sposób pomiaru: do 3 miesięcy od zakończeniu udziału uczestnika w projekcie.</p>

	<p>monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020;</p> <p>b) wśród uczestników projektu, którzy zakończyli udział w projekcie; za zakończenie udziału w projekcie należy uznać zakończenie uczestnictwa zgodnie ze ścieżką udziału w projekcie. Zakończenie udziału w projekcie z powodu podjęcia zatrudnienia wcześniej niż uprzednio było to planowane można uznać za zakończenie udziału w projekcie na potrzeby weryfikacji kryterium efektywności społecznej;</p> <p>w stosunku do łącznej liczby uczestników projektu, którzy zakończyli udział w projekcie w rozumieniu lit. b i skorzystali w projekcie z usług aktywnej integracji.</p> <p>Efektywność społeczna określa odsetek uczestników projektu, którzy po zakończeniu udziału w projekcie dokonali postępu w procesie aktywizacji społeczno-zawodowej i zmniejszenia dystansu do zatrudnienia, przy czym postęp powinien być rozumiany m.in. jako:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) rozpoczęcie nauki; b) wzmocnienie motywacji do pracy po projekcie; c) zwiększenie pewności siebie i własnych umiejętności; d) poprawa umiejętności rozwiązywania pojawiających się problemów; e) podjęcie wolontariatu; f) poprawa stanu zdrowia; g) ograniczenie nałogów; h) doświadczenie widocznej poprawy w funkcjonowaniu (w przypadku osób z niepełnosprawnościami). 	
<p>Efektywność zatrudnieniowa</p>	<p>Definicja oraz szczegółowe warunki dotyczące metodologii pomiaru i sposobu weryfikacji spełnienia warunku dot. efektywności społecznej i zatrudnieniowej zawierają załączniki do Zasad udzielania wsparcia: załącznik - Sposób i metodologia mierzenia kryterium efektywności społecznej i zatrudnieniowej w projektach realizowanych w ramach Osi Priorytetowej IX Solidarne społeczeństwo oraz załącznik – Pomiar efektywności społecznej i zatrudnieniowej w celu tematycznym 9.</p>	<p>Źródło: kopie umowy o pracę; umowy cywilno-prawnej; dokumenty potwierdzające fakt prowadzenia działalności gosp. (np. dowód opłacenia składek lub zaświadczenia z ZUS Sposób pomiaru: do 3 miesięcy następujących po zakończeniu udziału uczestnika w projekcie</p>

	<p>Efektywność zatrudnieniowa jest mierzona wśród uczestników, którzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zakończyli udział w projekcie; zakończenie udziału w projekcie to zakończenie uczestnictwa we wszystkich formach wsparcia przewidzianych dla danego uczestnika w ramach projektu EFS lub b) przerwali udział w projekcie wcześniej, niż uprzednio było to planowane z powodu podjęcia pracy, lub c) podjęli pracę, jednak jednocześnie kontynuowali udział w projekcie. <p>Wyłączenie z obowiązku stosowania kryterium efektywności zatrudnieniowej (tj. wyłączenie z licznika i mianownika we wskaźniku monitorującym spełnienie kryterium) stosuje się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) osób nieletnich, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich; b) osób do 18. roku życia lub do zakończenia przez nie realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki; c) osób, które w ramach projektu lub po zakończeniu jego realizacji podjęły naukę w formach szkolnych. <p>Efektywność zatrudnieniowa określa odsetek uczestników projektu, którzy znaleźli się w jednej z poniższych sytuacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) jako osoby bierne zawodowo⁵ lub bezrobotne w momencie przystąpienia do projektu, podjęli zatrudnienie⁶ po zakończeniu udziału w projekcie lub 	
--	--	--

⁵ Osoby bierne zawodowo - osoby, które w danej chwili nie tworzą zasobów siły roboczej (tzn. nie pracują i nie są bezrobotne). Osoby będące na urlopie wychowawczym (rozumianym jako nieobecność w pracy, spowodowana opieką nad dzieckiem w okresie, który nie mieści się w ramach urlopu macierzyńskiego lub urlopu rodzicielskiego), są uznawane za bierne zawodowo, chyba że są zarejestrowane już jako bezrobotne (wówczas status bezrobotnego ma pierwszeństwo).

⁶ Zatrudnienie w rozumieniu definicji wskaźnika wspólnego Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu wskazanej w Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 – tj. zmiana statusu na rynku pracy po opuszczeniu programu, w stosunku do sytuacji w momencie przystąpienia do interwencji EFS (uczestnik bezrobotny lub bierny zawodowo w chwili wejścia do programu EFS).

	<p>w trakcie jego trwania;</p> <p>b) jako osoby bierne zawodowo w momencie przystąpienia do projektu, zaczęli poszukiwać pracy⁷ po zakończeniu udziału w projekcie;</p> <p>c) jako osoby bierne zawodowo lub bezrobotne w momencie przystąpienia do projektu, podjęli dalszą aktywizację zawodową, w tym w projekcie realizowanym w ramach PI 9v lub CT 8 (PI 8i, 8ii, 8iii lub 8iv), po zakończeniu udziału w projekcie lub w trakcie jego trwania;</p> <p>d) jako uczestnicy CIS lub KIS w trakcie trwania projektu lub po jego zakończeniu podjęli zatrudnienie w ramach zatrudnienia wspieranego;</p> <p>e) jako osoby zatrudnione w ZAZ lub uczestniczące w WTZ w trakcie trwania projektu lub po jego zakończeniu podjęli zatrudnienie na otwartym rynku pracy, w tym w PS.</p> <p>Wszystkie wymienione w pkt powyżej sytuacje uznawane są za osiągnięcie efektywności zatrudnieniowej i nie są uwzględniane na potrzeby pomiaru efektywności społecznej.</p>	
<p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu</p>	<p>Nabycie kompetencji weryfikowane będzie czteroetapowo, zgodnie z definicją wskaźnika. Kompetencje to wyodrębniony zestaw efektów uczenia się. Opis kompetencji zawiera jasno określone warunki, które powinien spełniać uczestnik projektu ubiegający się o nabycie kompetencji, tj. wyczerpującą informację o efektach uczenia się oraz kryteria i metody ich weryfikacji. Nabycie kompetencji weryfikowane będzie w 4 etapach:</p> <p>I Zakres – zdefiniowanie grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie;</p> <p>II Wzorzec – zdefiniowanie standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku</p>	<p>Źródło pomiaru: dokumenty potwierdzające pozyskanie wiedzy - dyplom, certyfikat, zaświadczenie.</p> <p>Sposób pomiaru: 4 etapowo zgodnie z definicją wskaźnika w przypadku kompetencji, badane do 4 tygodni następujących po zakończeniu udziału uczestnika w projekcie.</p>

⁷ Osoby poszukujące pracy definiowane są jako osoby niepracujące, gotowe do podjęcia pracy i aktywnie poszukujące zatrudnienia. Mogą to być osoby zarejestrowane jako bezrobotne lub poszukujące pracy w publicznych służbach zatrudnienia (PSZ) lub niezarejestrowane, lecz spełniające powyższe przesłanki. Osoby zarejestrowane jako poszukujące pracy w PSZ należy wliczać do wskaźnika nawet jeśli nie mogą od razu podjąć zatrudnienia.

	<p>przeprowadzonych działań projektowych;</p> <p>III Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie;</p> <p>IV Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II z efektami uczenia się) po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie. Kwalifikacje należy rozumieć jako formalny wynik oceny i walidacji, który uzyskuje się w sytuacji, kiedy właściwy organ uznaje, że dana osoba osiągnęła efekty uczenia się spełniające określone standardy. Wskaźnik mierzony do czterech tygodni od zakończenia przez uczestnika udziału w projekcie. Źródło: Komisja Europejska, Europejskie Ramy Kwalifikacji http://ec.europa.eu/eqf/terms_en.htm.</p> <p>Wykazywać należy wyłącznie kwalifikacje osiągnięte w wyniku operacji Europejskiego Funduszu Społecznego. Powinny one być zgłaszane tylko raz dla uczestnika projektu. Uzyskanie kwalifikacji jest każdorazowo weryfikowane poprzez przeprowadzenie odpowiedniego ich sprawdzenia (np. w formie egzaminu).</p>	
--	--	--

Wskaźniki produktu stosowane w ramach naboru:

Wskaźniki produktu dotyczą realizowanych działań. Produktem będzie wszystko, co zostało uzyskane w wyniku działań współfinansowanych z EFS. Są to zarówno wytworzone dobra, jak i usługi świadczone na rzecz uczestników podczas realizacji projektu. Wskaźniki produktu odnoszą się do osób lub podmiotów objętych wsparciem. Wskaźniki produktu mierzone są w momencie rozpoczęcia przez uczestnika projektu udziału w projekcie lub w momencie przystąpienia do określonej formy wsparcia w ramach projektu.

Wskaźniki produktu

Wskaźniki produktu	Definicja wskaźnika	Źródło weryfikacji
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w	Wskaźnik obejmuje osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (definicja zgodna z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków	Źródło pomiaru: umowa z uczestnikiem wraz z zaświadczeniem (oświadczeniem) potwierdzającym status osoby wykluczonej

<p>programie</p>	<p>Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020).</p> <p>Ocena spełnienia poszczególnych kryteriów następuje poprzez potwierdzenie/ weryfikację statusu osoby zagrożonej ubóstwem lub wykluczeniem społecznym:</p> <p>1. osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem przez pomoc społeczną, tj. spełniające co najmniej jeden z warunków określonych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej – np. oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą) lub zaświadczenie z ośrodka pomocy społecznej przy czym nie ma obowiązku wskazywania, która przesłanka określona w ww. ustawie została spełniona.</p> <p>2. osoby o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym - np. oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą) lub zaświadczenie z właściwej instytucji, przy czym nie ma obowiązku wskazywania, która przesłanka określona w ww. ustawie została spełniona.</p> <p>3. osoby przebywające w pieczy zastępczej, w tym również osoby przebywające w pieczy zastępczej na warunkach określonych w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą, rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – np. oświadczenie uczestnika lub jego opiekuna prawnego w przypadku osób niepełnoletnich np. rodzica zastępczego (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą) lub zaświadczenie z właściwej instytucji lub zaświadczenie od kuratora.</p>	<p>np. z ośrodka pomocy społecznej.</p> <p>Sposób pomiaru: w momencie rozpoczęcia przez uczestnika udziału w projekcie lub w momencie przystąpienia do określonej formy wsparcia w ramach projektu.</p>
-------------------------	--	---

	<p>4. osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich - np. oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą) lub zaświadczenie od kuratora lub zaświadczenie z zakładu poprawczego lub innej instytucji czy organizacji społecznej zajmującej się pracą z nieletnimi o charakterze wychowawczym, terapeutycznym lub szkoleniowym lub inny dokument potwierdzający zastosowanie środków zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości;;</p> <p>5. osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty - np. oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą) lub zaświadczenie z ośrodka wychowawczego/ młodzieżowego/ socjoterapii;</p> <p>6. osoby z niepełnosprawnością, tj. osoby z niepełnosprawnością w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 lub uczniowie/dzieci z niepełnosprawnościami w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020 – odpowiednie orzeczenie lub inny dokument poświadczający stan zdrowia;</p> <p>7. członkowie gospodarstw domowych sprawujący opiekę nad osobą z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z nich nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad</p>	
--	---	--

	<p>osobą z niepełnosprawnością – np. oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą) lub inny dokument potwierdzający ww. sytuację;</p> <p>8. osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (osoba, która ze względu na stan zdrowia lub niepełnosprawność wymaga opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego) – np. oświadczenie uczestnika lub jego opiekuna, jeśli niemożliwe jest uzyskanie oświadczenia uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą) lub zaświadczenie od lekarza lub odpowiednie orzeczenie lub inny dokument poświadczający stan zdrowia;</p> <p>9. osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań – np. oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą) lub zaświadczenie od właściwej instytucji lub inny dokument potwierdzający ww. sytuację;</p> <p>10. osoby odbywające kary pozbawienia wolności w formie dozoru elektronicznego – np. oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą) lub zaświadczenie od właściwej instytucji lub inny dokument potwierdzający ww. sytuację;</p> <p>11. osoby korzystające z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa - oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą) lub inny dokument potwierdzający korzystanie z PO PŻ.</p>	
<p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych działaniami o charakterze</p>	<p>Oznacza liczbę osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych działaniami o charakterze zawodowym, np. kursy zawodowe.</p>	<p>Źródło pomiaru: listy obecności, umowy stażowe, protokół ze spotkania z doradcą</p> <p>Sposób pomiaru: w momencie rozpoczęcia przez uczestnika udziału w</p>

zawodowym		projekcie lub w momencie przystąpienia do określonej formy wsparcia w ramach projektu.
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami aktywnej integracji o charakterze społecznym, edukacyjnym, zdrowotnym	Oznacza liczbę osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami aktywnej integracji o charakterze społecznym, edukacyjnym lub zdrowotnym w ramach projektu objętego grantem.	Źródło pomiaru: listy obecności, karty doradztwa. Sposób pomiaru: w momencie rozpoczęcia przez uczestnika udziału w projekcie objętym grantem lub w momencie przystąpienia do określonej formy wsparcia w ramach projektu.

Uwaga!

LGD będzie weryfikować spełnienie celu projektu (wyrażonego wskaźnikami produktów, rezultatów) również na zakończenie realizacji projektu zgodnie z regułą proporcjonalności.

W ramach naboru wniosków wnioskodawca powinien określić własne wskaźniki pomiaru celu zgodnie ze specyfiką projektu. Własne wskaźniki, które mają być specyficzne dla projektu objętego grantem mają na celu określenie specyfiki danego projektu, jego założeń, planowanych celów. Wskaźniki te powinny być powiązane z poszczególnymi, ujętymi w projekcie formami wsparcia i ich efektami.

Uwaga! W związku z realizacją projektów objętych grantem z wykorzystaniem uproszczonych metod rozliczania wydatków w projektach finansowanych ze środków EFS, LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA zastrzega sobie możliwość wprowadzenia dodatkowych wskaźników produktu i rezultatu do umowy o powierzenie grantu, których zadaniem będzie weryfikacja zrealizowania działań projektowych i osiągnięcie celu projektu. Dodatkowe wskaźniki produktu i rezultatu wpisane do umowy o powierzenie grantu muszą wynikać z treści i założeń zatwierdzonego wniosku o powierzenie grantu (dotyczyć będą przede wszystkim liczby godzin udzielanego wsparcia).

Przykładowe wskaźniki własne (specyficzne dla projektu) prezentuje poniższa tabela.

WSKAŹNIKI WŁASNE – SPECYFICZNE DLA PROJEKTU

PRZYKŁADOWE WSKAŹNIKI PRODUKTU – SPECYFICZNE DLA PROJEKTU				
L P.	NAZWA WSKAŹNIKA <i>(Pole do samodzielnego uzupełnienia przez wnioskodawcę zgodnie z powyższymi sugestiami)</i>	JEDNOSTKA MIARY <i>(Pole do samodzielnego uzupełnienia przez wnioskodawcę)</i>	DOKUMENTY POTWIERDZAJĄCE REALIZACJĘ WSKAŹNIKÓW / SPOSÓB POMIARU WSKAŹNIKA <i>(Pole do samodzielnego uzupełnienia przez wnioskodawcę)</i>	WARTOŚĆ PLANOWANA DO OSIĄGNIĘCIA W RAMACH DANEGO PROJEKTU OBJĘTEGO GRANTEM. <i>(Pole do samodzielnego uzupełnienia przez wnioskodawcę)</i>

		zielne go uzupeł nienia przez wnios kodaw cę zgodni e z powyż szymi sugest iami)	uzupełnienia przez wnioskodawcę zgodnie z powyższymi sugestiami)	wnioskodawcę zgodnie z powyższymi sugestiami)
1	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym uczestnicząca w danej formie wsparcia (np. zajęciach z języka angielskiego,)	Osoby	<p>Źródło pomiaru: listy obecności, dzienniki zajęć z programem zajęć, umowy z uczestnikami, karty doradztwa, kwestionariusze usługi, itp.</p> <p>Sposób pomiaru: po zakończeniu określonej formy wsparcia w ramach projektu objętego grantem. Wymagana frekwencja na zajęciach dla danego uczestnika min. 70% godzin przewidzianych programie zajęć. Wskaźnik określa ile osób przystąpi do danej formy wsparcia i ją ukończy z założeniem min. frekwencji na poziomie 70% ogółu godzin zajęć.</p>	(wartość wskazana przez Wnioskodawcę)
2	Liczba osób z otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w formie... (tematyka zajęć, szczegółowy rodzaj wsparcia)	osoby	<p>Źródło pomiaru: listy obecności, dzienniki zajęć z programem zajęć, umowy z uczestnikami, karty doradztwa, kwestionariusze usługi, itp.</p> <p>Sposób pomiaru: po zakończeniu określonej formy wsparcia w ramach projektu objętego grantem. Wymagana frekwencja na zajęciach</p>	(wartość wskazana przez Wnioskodawcę)

			dla danego uczestnika min. 70% godzin przewidzianych w programie zajęć. Wskaźnik określa ile osób przystąpi do danej formy wsparcia i ją ukończy z założeniem min. frekwencji na poziomie 70% ogółu godzin zajęć.	
3	Liczba godzin zrealizowanego wsparcia w formie ... (tematyka zajęć, szczegółowy rodzaj wsparcia)	godzin a	Źródło pomiaru: listy obecności, dzienniki zajęć, umowy z uczestnikami, Sposób pomiaru: w momencie przystąpienia do określonej formy wsparcia w ramach projektu objętego grantem. Wskaźnik określa ile godzin danej formy wsparcia zostanie zrealizowanych w ramach danego projektu objętego grantem.	(wartość wskazana przez Wnioskodawcę)
n	(wskaźniki specyficzne dla projektu wskazane przez Wnioskodawcę)	Jednostka Wnioskodawcy	(sposób pomiaru wskazany przez Wnioskodawcę)	(wartość wskazana przez Wnioskodawcę)
PRZYKŁADOWE WSKAŹNIKI REZULTATU – SPECYFICZNE DLA PROJEKTU				
1	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których nastąpił wzrost wiedzy/umiejętności/kompetencji/kwalifikacji w zakresie ... (tematyka, szczegółowy rodzaj wsparcia)	osoby	Źródło pomiaru: dokumenty potwierdzające postęp w procesie aktywizacji społecznej np.: certyfikat, świadectwo potwierdzające efekty szkolenia, program szkolenia, liczbę zrealizowanych godzin, test, opinia psychologa, pracownika socjalnego. Sposób pomiaru: do 4 tygodni następujących po	(wartość wskazana przez Wnioskodawcę jednak nie mniejsza niż 70% liczebności grupy docelowej, która została objęta wsparciem przyporządkowanym do danego wskaźnika rezultatu.)

			<p>zakończeniu udziału uczestnika w projekcie.</p> <p>Jeżeli w projekcie objętym grantem występuje wzrost wiedzy i umiejętności to ich efektem jest uzyskanie kwalifikacji lub nabycie kompetencji (w rozumieniu Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020), potwierdzonych formalnym dokumentem (np. certyfikatem). Uzyskanie kwalifikacji lub kompetencji jest każdorazowo weryfikowane poprzez przeprowadzenie odpowiedniego ich sprawdzenia (np. w formie egzaminu). Wnioskodawca ma zatem obowiązek prawidłowej weryfikacji wskaźnika zgodnie z Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-</p> <p>Wnioskodawca zobligowany jest przyjąć minimalną wartość tego wskaźnika rezultatu na poziomie minimum 85% osób objętych daną formą wsparcia.</p>	
n	(wskaźniki specyficzne dla projektu wskazane przez Wnioskodawcę)	Jednostka Wnioskodawcy	(sposób pomiaru wskazany przez Wnioskodawcę)	(wartość wskazana przez Wnioskodawcę)

Uwaga! W przypadku niezrealizowania wskaźników lub niespełnienia kryterium wyboru operacji, LGD może uznać całość lub odpowiednią część rozliczonej kwoty uproszczonej w ramach projektu objętego grantem za niekwalifikowaną. W przypadku niezrealizowania wskaźników Grantobiorca może również sam zwrócić się do LGD z wnioskiem o proporcjonalne rozliczenie kwoty uproszczonej do poziomu osiągniętych wskaźników.

IX. OGÓLNA PUŁA ŚRODKÓW PRZEZNACZONA NA DOFINANSOWANIE PROJEKTÓW

Całkowita kwota środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów w konkursie wynosi 450.000,00 PLN.

X. POZIOM DOFINANSOWANIA PROJEKTU ORAZ MAKSYMALNA WARTOŚĆ PROJEKTU

Maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFS wynosi 95 % wydatków kwalifikowanych na poziomie projektu. Wnioskodawca zobowiązany jest do wniesienia wkładu własnego w wysokości co najmniej **5%** wydatków kwalifikowalnych projektu objętego grantem.

Wysokość maksymalna **grantu** wynosi **150.000,00 zł** w przypadku aktywizacji społeczno-zawodowej (w tym szkolenia podnoszące kompetencje i/lub dające nowe umiejętności zawodowe i społeczne).

Maksymalna wartość projektu (dotacja i wkład własny) w przeliczeniu na jednego uczestnika (osobę zagrożoną ubóstwem lub wykluczeniem społecznym) w ramach danego projektu nie może przekroczyć **na uczestnika, który weźmie udział w działaniach społecznych i zawodowych 12.000,00 zł, na uczestnika który weźmie udział tylko w działaniach społecznych 3800,00 zł.**

Uwaga! Wkład własny niefinansowy może zostać wniesiony do projektu wyłącznie w formie nieodpłatnej pracy ustalonej jako iloczyn liczby przepracowanych godzin oraz ilorazu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w drugim roku poprzedzającym rok, w którym złożono wniosek o przyznanie grantu i liczby 168.

Forma wsparcia: zaliczka, refundacja.

XI. KWALIFIKOWALNOŚĆ KOSZTÓW

Projekty są rozliczane uproszczoną metodą rozliczania wydatków, tzw. „kwota uproszczona” – należy przez to rozumieć kwotę uzgodnioną za wykonanie całego projektu objętego grantem na etapie zatwierdzenia przez LGD wniosku o powierzenie grantu, do kwoty uproszczonej należy stosować zapisy Wytycznych w zakresie kwalifikowalności dot. kwot ryczałtowych, z uwzględnieniem przy rozliczaniu reguły proporcjonalności.

Koszty projektu są przedstawiane w załączniku nr 1 do wniosku o powierzenie grantu w formie budżetu zadaniowego.

Konstruowanie budżetu projektu należy opierać w szczególności na:

- wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków z dnia 22.08.2019 oraz

- katalogu stawek maksymalnych, stanowiący załącznik do niniejszego *Ogłoszenia o naborze wniosków o powierzenie grantów* oraz zamkniętego katalogu kosztów administracyjnych.

Budżet projektu powinien być sporządzany w oparciu o jedną z podstawowych zasad kwalifikowalności, tj. racjonalności i efektywności wydatków. Efektywność dotyczy uzyskiwania jak najlepszych efektów przy danym poziomie nakładów. Racjonalność odnosi się do zapewnienia zgodności ze stawkami rynkowymi nie tylko pojedynczych wydatków wykazanych w szczegółowym budżecie projektu, ale również do łącznej wartości usług realizowanych w ramach projektu.

Wnioskodawca przedstawia w budżecie planowane koszty projektu w podziale na:
Koszty personelu – np. trener, terapeuta, szkoleniowiec, opiekun, prelegent;

UWAGA!

W ramach niniejszego konkursu nie dopuszcza się kosztów w ramach cross-financing.

Koszty zakupu środków trwałych – wydatki o wartości jednostkowej równiej lub wyższej niż 10 000,00 zł netto uznane są za nieracjonalne i w ramach niniejszego konkursu niedozwolone.

Koszty specyficzne – pozostałe koszty ściśle związane z realizowanymi zadaniami w projekcie objętym grantem, z wyłączeniem kosztów personalnych, środków trwałych i wydatków w ramach crossfinancing.

W projektach objętych grantem można rozliczyć koszty administracyjne, związane z obsługą projektu objętego grantem i jego zarządzaniem przez grantobiorcę, do wysokości 20% grantu.

KOSZTY ADMINISTRACYJNE stanowią [KATALOG ZAMKNIĘTY]:

- a) koszty koordynatora lub kierownika projektu oraz innego personelu bezpośrednio zaangażowanego w zarządzanie, rozliczanie, monitorowanie projektu lub prowadzenie innych działań administracyjnych w projekcie, w tym w szczególności koszty wynagrodzenia tych osób, ich delegacji służbowych i szkoleń oraz koszty związane z wdrażaniem polityki równych szans przez te osoby,
- b) koszty zarządu (koszty wynagrodzenia osób uprawnionych do reprezentowania jednostki, których zakresy czynności nie są przypisane wyłącznie do projektu, np. kierownik jednostki),
- c) koszty personelu obsługowego (obsługa kadrowa, finansowa, administracyjna, sekretariat, kancelaria, obsługa prawna, w tym ta dotycząca zamówień) na potrzeby funkcjonowania jednostki,
- d) koszty obsługi księgowej (koszty wynagrodzenia osób księgujących wydatki w projekcie, w tym koszty zlecenia prowadzenia obsługi księgowej projektu biura rachunkowemu),
- e) koszty utrzymania powierzchni biurowych (czynsz, najem, opłaty administracyjne) związanych z obsługą administracyjną projektu,
- f) wydatki związane z otwarciem lub prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku bankowym lub odrębnego rachunku bankowego,
- g) działania informacyjno-promocyjne projektu (np. zakup materiałów promocyjnych i informacyjnych, zakup ogłoszeń prasowych, utworzenie i prowadzenie strony internetowej o projekcie, oznakowanie projektu, plakaty, ulotki, itp.),
- h) amortyzacja, najem lub zakup aktywów (środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych) używanych na potrzeby osób, o których mowa w lit. a - d,
- i) opłaty za energię elektryczną, ciepłą, gazową i wodę, opłaty przesyłowe, opłaty za odprowadzanie ścieków w zakresie związanym z obsługą administracyjną projektu,

- j) koszty usług pocztowych, telefonicznych, internetowych, kurierskich związanych z obsługą administracyjną projektu,
- k) koszty usług powielania dokumentów związanych z obsługą administracyjną projektu,
- l) koszty materiałów biurowych i artykułów piśmienniczych związanych z obsługą administracyjną projektu,
- m) koszty ubezpieczeń majątkowych,
- n) koszty ochrony,
- o) koszty sprzątania pomieszczeń związanych z obsługą administracyjną projektu, w tym środki do utrzymania ich czystości oraz dezynsekcję, dezynfekcję, deratyzację tych pomieszczeń,
- p) koszty zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy.

Koszty racjonalnych usprawnień

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020* mechanizm racjonalnych usprawnień to konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nienakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami. Łączny koszt racjonalnych usprawnień na jednego uczestnika w projekcie nie może przekroczyć 12 tys. zł.

Koszty racjonalnych usprawnień są przykładowym katalogiem kosztów możliwych do poniesienia w ramach projektu obejmujących:

- a) koszt specjalistycznego transportu na miejsce realizacji wsparcia;
- b) koszt alternatywnych form przygotowania materiałów projektowych (szkoleniowych, informacyjnych, np. wersje elektroniczne dokumentów, wersje w druku powiększonym, wersje pisane alfabetem Braille'a, wersje w języku łatwym, nagranie tłumaczenia na język migowy na nośniku elektronicznym, itp.);
- c) koszt dostosowania posiłków, uwzględniania specyficznych potrzeb żywieniowych wynikających z niepełnosprawności;
- d) koszt dostosowania akustycznego (wynajęcie lub zakup i montaż systemów wspomagających słyszenie, np. pętli indukcyjnych, systemów FM);
- e) koszt asystenta tłumaczącego na język łatwy;
- f) koszt asystenta osoby z niepełnosprawnością;
- g) koszt tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika;
- h) koszt przewodnika dla osoby mającej trudności w widzeniu;
- i) koszt zmiany procedur;
- j) koszt dostosowania infrastruktury komputerowej (np. wynajęcie lub zakup i instalacja programów powiększających, mówiących, kamer do kontaktu z osobą posługującą się językiem migowym, drukarek materiałów w alfabecie Braille'a);
- k) koszt wydłużonego czasu wsparcia (wynikającego np. z konieczności wolniejszego tłumaczenia na język migowy, wolnego mówienia, odczytywania komunikatów z ust, stosowania języka łatwego itp.).

Szczegółowe informacje dotyczące zasad dostępności architektonicznej i cyfrowej dla osób z niepełnosprawnościami w ramach funduszy unijnych, które zostały zagwarantowane w opracowanych przez Ministerstwo Rozwoju Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 zgromadzone zostały na stronie internetowej www.power.gov.pl/dostepnosc. Na ww. stronie znajdują się również

dokumenty, poradniki oraz linki do stron internetowych, które służą pogłębieniu informacji na temat różnych aspektów dostępności.

Wszelkie zasady dotyczące kwalifikowalności, które wnioskodawca obowiązkowo musi stosować, zawierają *Wytyczne MR w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z dnia 22 sierpnia 2019 r.*

Weryfikacja wydatków rozliczanych uproszczoną metodą:

1) Szczegółowe warunki rozliczania kosztów w ramach danego projektu na podstawie uproszczonych metod określa umowa o dofinansowanie powierzenie grantu.

2) Wydatki rozliczane uproszczoną metodą są traktowane jako wydatki poniesione. Nie ma obowiązku gromadzenia ani opisywania dokumentów księgowych w ramach projektu na potwierdzenie poniesienia wydatków, które zostały wykazane jako wydatki objęte uproszczoną metodą. Niemniej beneficjent będzie zobowiązany w umowie o powierzenie grantu do przedstawienia dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie rezultatów, wykonanie produktów lub zrealizowanie działań zgodnie z zatwierdzonym wnioskiem o projekt powierzenie grantu.

Weryfikacja wydatków zadeklarowanych według uproszczonych metod dokonywana jest w oparciu o faktyczny postęp realizacji projektu i osiągnięte wskaźniki, przy czym: w przypadku kwot ryczałtowych (kwoty uproszczonej) – weryfikacja wydatków polega na sprawdzeniu, czy działania zadeklarowane przez beneficjenta zostały zrealizowane, a określone w umowie o powierzenie grantu wskaźniki produktu lub rezultatu osiągnięte. Rozliczenie, co do zasady, jest uzależnione od zrealizowania danego działania, ale może być również dokonywane w etapach w zależności od specyfiki projektu.

Grantobiorca rozlicza wydatki w ramach projektu objętego grantem w oparciu o kwotę uproszczoną, zgodnie z Wnioskiem o powierzenie grantu oraz Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków.

W przypadku nieosiągnięcia wskaźników uznaje się, iż Grantobiorca nie zrealizował projektu objętego grantem prawidłowo oraz nie rozliczył przyznanej kwoty.

W przypadku niezrealizowania wskaźników lub niespełnienia kryterium wyboru operacji, LGD może uznać całość lub odpowiednią część rozliczonej kwoty uproszczonej w ramach projektu objętego grantem za niekwalifikowaną. W przypadku niezrealizowania wskaźników Grantobiorca może również sam zwrócić się do LGD z wnioskiem o proporcjonalne rozliczenie kwoty uproszczonej do poziomu osiągniętych wskaźników.

Wydatki muszą zostać dokonane w sposób racjonalny i efektywny z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz w sposób oszczędny, tzn. w oparciu o zasadę dążenia do uzyskania założonych efektów przy jak najniższej kwocie wydatku. Ponadto, wszystkie wydatki muszą być logicznie ze sobą powiązane i wynikać z zaplanowanych działań.

Wszelkie zasady dotyczące kwalifikowalności, które wnioskodawca obowiązkowo musi stosować, zawierają *Wytyczne MR w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z dnia 22 sierpnia 2019 r.*

XI. KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW

Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA dokona oceny i wyboru projektów w oparciu o Kryteria wyboru projektu oraz Kryteria wyboru projektów grantowych w ramach EFS, które stanowią załącznik do Ogłoszenia.

Minimalna liczba punktów, której uzyskanie jest warunkiem wyboru operacji wynosi 20.

Warunki udzielenia wsparcia zostały szczegółowo opisane w załącznikach 4 i 5 do ogłoszenia „Kryteria wyboru projektów” i „Lokalne kryteria wyboru”.

XII. ŚRODKI ODWOŁAWCZE PRZYSŁUGUJĄCE SKŁADAJĄCEMU WNIOSEK O POWIERZENIE GRANTU

1. Wnioskodawcy przysługuje prawo wniesienia odwołania w ciągu 7 dni od dnia doręczenia informacji od LGD dotyczącej wyników wyboru projektu. Dostarczenie informacji dotyczącej wyników naboru nastąpi za zwrotnym potwierdzeniem odbioru w celach dowodowych.

2. Prawo wniesienia odwołania przysługuje od:

- a) negatywnej oceny zgodności projektu z LSR, albo
- b) nieuzyskania przez projekt przynajmniej minimalnej liczby punktów, której uzyskanie jest warunkiem wyboru projektu, albo
- c) wyniku wyboru, który powoduje, że projekt nie mieści się w limicie środków wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków o powierzenie grantów (okoliczność, że projekt nie mieści się w limicie środków wskazanym w ogłoszeniu o naborze nie może stanowić wyłącznej przesłanki wniesienia odwołania) albo
- d) ustalenia przez LGD kwoty dofinansowania niższej niż wnioskowana.

3. Odwołanie jest wnoszone w formie pisemnej i zawiera:

- a) oznaczenie instytucji właściwej do rozpatrzenia odwołania;
- b) oznaczenie wnioskodawcy;
- c) numer wniosku o dofinansowanie projektu;
- d) wskazanie kryteriów wyboru projektów, z których oceną wnioskodawca się nie zgadza (wraz z uzasadnieniem);

- e) wskazanie, w jakim zakresie wnioskodawca nie zgadza się z negatywną oceną zgodności projektu z LSR (wraz z uzasadnieniem);
- f) wskazanie w jakim zakresie wnioskodawca nie zgadza się z ustaleniem przez LGD kwoty wsparcia niższej niż wnioskowana (wraz z uzasadnieniem, o ile dotyczy);
- g) wskazanie zarzutów o charakterze proceduralnym w zakresie przeprowadzonej oceny, jeżeli zdaniem wnioskodawcy naruszenia takie miały miejsce (wraz z uzasadnieniem);
- h) podpis wnioskodawcy lub osoby upoważnionej do jego reprezentowania, z załączeniem oryginału lub kopii dokumentu poświadczającego umocowanie takiej osoby do reprezentowania wnioskodawcy.

4. Możliwość, forma i wymogi formalne odwołania zostaną wskazane w piśmie informującym o wyniku wyboru i możliwości wniesienia odwołania.

5. W przypadku wniesienia odwołania niespełniającego wskazanych wcześniej wymogów formalnych lub zawierającego oczywiste omyłki, LGD wzywa jednokrotnie wnioskodawcę do uzupełnienia odwołania lub poprawienia w nim oczywistych omyłek, w terminie 7 dni, licząc od dnia otrzymania wezwania, pod rygorem pozostawienia odwołania bez rozpatrzenia. Uzupełnienie odwołania przez wnioskodawcę może nastąpić wyłącznie w zakresie:

- oznaczenia instytucji właściwej do rozpatrzenia odwołania;
- oznaczenia wnioskodawcy;
- numeru wniosku o dofinansowanie;
- podpisu wnioskodawcy, osoby upoważnionej do jego reprezentowania, lub dokumentu poświadczającego umocowanie takiej osoby do reprezentowania wnioskodawcy.

6. Wezwanie do uzupełnienia odwołania lub poprawienie w nim oczywistych omyłek wstrzymuje bieg terminu na weryfikację wyników wyboru przez LGD.

7. Na prawo wnioskodawcy do wniesienia odwołania nie wpływa negatywnie błędne pouczenie lub brak pouczenia.

8. Odwołanie wnoszone jest za pośrednictwem Biura LGD i rozpatrywane przez Radę LGD.

9. Biuro LGD niezwłocznie informuje Przewodniczącego Rady o wniesionym odwołaniu.

10. Informacja o wpłynięciu odwołania zostaje umieszczona w rejestrze odwołań prowadzonym przez LGD.

11. Odwołanie pozostawia się bez rozpatrzenia, jeśli mimo prawidłowego pouczenia, zostało wniesione:

a) po terminie;

b) przez podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania;

c) bez spełnienia wymogów określonych w art. 54 ust. 2 pkt 4) ustawy wdrożeniowej (wskazanie kryteriów wyboru projektów, z których oceną wnioskodawca się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem) oraz art. 22 ust.4 pkt 1) i 2) ustawy RLKS (wskazanie, w jakim zakresie podmiot ubiegający się o dofinansowanie nie zgadza się z negatywną oceną zgodności z LSR lub ustaleniem przez LGD kwoty niższej niż wnioskowana, wraz z uzasadnieniem);

d) gdy została wyczerpana kwota przewidziana w umowie ramowej na realizację danego celu LSR w ramach środków pochodzących z danego EFSI;

e) niezuzupełnieniu odwołania lub niepoprawieniu w nim oczywistych omyłek, w terminie 7 dni licząc od dnia otrzymania wezwania od LGD do uzupełnienia lub poprawienia odwołania.

12. Pierwszą fazę rozpatrzenia odwołania wykonuje Przewodniczący Rady, który dokonuje weryfikacji wstępnej złożonego odwołania w zakresie kryteriów i zarzutów wskazanych przez wnioskodawcę. Przewodniczący Rady może:

a) skierować projekt do właściwego etapu oceny przez Radę i zwołać posiedzenie Rady,

b) skorygować oczywiste błędy i omyłki poprzez podjęcie uchwały wyłącznie w składzie członków Rady, którzy uczestniczyli w procesie oceny i wyboru danego projektu (z zachowaniem wyłączeń). Możliwość podjęcia uchwały w trybie obiegowym, bez konieczności zwoływania posiedzenia.

13. Z czynności wykonywanych w ramach rozpatrzenia odwołania Przewodniczący Rady sporządza protokół.

14. Czynności związane z rozpatrzeniem odwołania dokonywane są w terminie nie dłuższym niż 14 dni licząc od dnia wniesienia odwołania, a o wynikach przeprowadzonego rozpatrzenia odwołania LGD informuje wnioskodawcę na piśmie wysłanym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

15. Po rozpatrzeniu odwołań Rada sporządza ostateczną listę projektów objętych grantem wybranych i niewybranych. Lista przyjęta zostaje w drodze uchwały. Decyzja Rady jest w tym przypadku ostateczna. Lista zostaje upubliczniona za pośrednictwem strony internetowej LGD oraz tablicy ogłoszeń w siedzibie LGD.

XV. UMOWA O POWIERZENIE GRANTU

Umowa o powierzenie grantu będzie zawierana pomiędzy wnioskodawcami grantów wybranych do dofinansowania, a Stowarzyszeniem NASZA KRAJNA . Wzór umowy o powierzenie grantu stanowi załącznik nr 2 do *Ogłoszenia o naborze wniosków o powierzenie grantów*.

XVI. PYTANIA I ODPOWIEDZI

Informacji dotyczących konkursu udzielają pracownicy biura [Lokalne Grupy Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA](#) czynnego w godzinach: w dni robocze od [poniedziałku do piątku w godzinach 7.30 – 15.30](#).

Z pytaniami można się zgłaszać osobiście w biurze LGD lub za pośrednictwem poczty e-mail: biuro@naszakrajna.org

W terminie składania wniosków o powierzenie grantów zapewnione zostanie wsparcie doradcze w zakresie przygotowania wniosku o powierzenie grantu w formie bezpośredniej wizyty w biurze LGD. Biuro LGD zobowiązane jest do świadczenia nieodpłatnego doradztwa. Doradztwo prowadzone przez pracowników biura LGD obejmuje dwie kategorie usług:

- 1) Usługi informacyjne – o charakterze ogólnym, obejmujące udzielanie informacji nt.
  - ogólnych założeń LSR – kreowanie pomysłów na projekty w ramach LSR
  - doboru właściwego programu jako źródła finansowania planowanego przedsięwzięcia innego niż LSR (dot. beneficjentów niekwalifikujących się do wsparcia w ramach LSR),
  - z zakresu prawa, marketingu, finansów, podatków, itp.,
  - innych aspektów funkcjonowania podmiotów, niezwiązanych bezpośrednio z wdrażaniem LSR.

2) Usługi doradcze – obejmujące obsługę wnioskodawców i beneficjentów naborów ogłaszanych w ramach LSR. Do usług doradczych zalicza się:

- Usługi z zakresu zasad wypełniania wniosku o przyznanie pomocy (w tym ocena kwalifikowalności w aspekcie LSR);
- Konsultację i weryfikację uzupełnień do wniosku o przyznanie pomocy;
- Usługi z zakresu zasad wypełniania wniosku o płatność;
- Konsultację i weryfikację uzupełnień do wniosku o płatność.

Uwaga: Lokalne kryteria oceny projektów preferują wnioskodawców, którzy korzystali z doradztwa zapewnianego przez LGD. Punkty za korzystanie z doradztwa zapewnianego przez LGD w zakresie przygotowania wniosku otrzymają wnioskodawcy, którzy konsultowali **dany wniosek o powierzenie grantu, który następnie został złożony w odpowiedzi na nabór**. W przypadku, gdy z doradztwa, w imieniu Wnioskodawcy, korzystały inne osoby zaangażowane w przygotowanie wniosku punkty za ww. kryterium zostaną przyznane, jeśli z pracownikami biura LGD konsultowana była konkretna operacja, a osoba widniejąca w dokumentacji LGD wskazana jest we wniosku o przyznanie pomocy co najmniej jako osoba do kontaktu.

3)W biurze LGD prowadzony będzie Rejestr udzielonego doradztwa.

XVII. ZAŁĄCZNIKI DO OGŁOSZENIA

1. Wzór wniosku o powierzenie grantu;
2. Wzór umowy o powierzenie grantu wraz z załącznikami;
3. Wzór formularza Wniosku o rozliczenie grantu;
4. Kryteria wyboru projektów;
5. Lokalne kryteria wyboru;
6. Procedura wyboru i oceny grantów w ramach LSR (P1);
7. Procedura oceny/podejmowania uchwał w trybie niestacjonarnym/obiegowym (P2);
8. Procedura wycofania wniosku o powierzenie grantu lub innej deklaracji, przez podmiot ubiegający się o dofinansowanie (P3);
9. Procedura wniesienia i rozpatrzenia odwołania w projektach objętych grantem (P4);
10. Procedura rozpatrzenia wniosku beneficjenta o zmianę umowy o powierzenie grantu (P5);
11. Procedura wdrażania grantów w ramach LSR (P6);
12. Procedura kontroli;
13. Katalog maksymalnych stawek;
14. Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność Lokalna Stowarzyszenia NASZA KRAJNA;
15. Wzór harmonogramu płatności;
16. Instrukcja wypełniania wniosku;
17. Wzór kart oceny wniosków;

18. Wzór karty weryfikacji wstępnej;
19. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z dnia 22.08.2019 r.;
20. Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020 z dnia 08.07.2019 r.;
21. Efektywność społeczna i zawodowa;
22. Pomiar efektywności społecznej i zawodowej;
23. Wzór pełnomocnictwa.
24. Standard Indywidualnego Planu Działania

Udostępniono na stronie www.naszakrajna.org